

Oinarrizko Programazioa

2. Programazioko oinarrizko kontzeptuak

Edukiak

1. Sarrera
2. **Programazioko oinarrizko
kontzeptuak**
3. Programen beheranzko diseinua
4. Oinarrizko datu-egiturak
5. Programazio-lengoaiei erabilera
6. Aplikazio-adibideak

Algoritmoen elementuak

- Objektuak
  - Informazioaren errepresentazioa
  - Objektu sinpleak eta egituratuak
- Adierazpenak (espresioak)
- Objektuak erabiltzeko oinarrizko aginduak
  - Datuak irakurri
  - Datuak idatzi
  - Asignazioa
- Kontrol-egiturak
  - Baldintzazko egiturak
  - Iterazio-egiturak
- Moduluak

2014/09/12

Oinarrizko Programazioa

3

Oinarrizko elementuak asignaturan

- Objektuak.
  - Objektu sinpleak → 2.1. Informazioaren errepresentazioa
  - Objektu egituratuak → 2.4. Kontrol-egiturak
- Adierazpenak → 2.2. Adierazpenak.
- Objektuak erabiltzeko oinarrizko aginduak → 2.3. Aginduak.
- Kontrol-egiturak → 3. Azpiprogramak.
- Moduluak → 4. Oinarrizko datu-egiturak

2. Oinarrizko kontzeptuak

2.1. Informazioaren
errepresentazioa

2.2. Adierazpenak.

2.3. Aginduak.

2.4. Kontrol-egiturak.

3. Azpiprogramak.

4. Oinarrizko datu-egiturak

2014/09/12

Oinarrizko Programazioa

4

Oinarrizko Programazioa

2. Programazioko oinarrizko kontzeptuak.

2.1. Sarrera

2.2. Informazioaren errepresentazioa.

Objektu konstanteak eta aldagaiak.

Oinarrizko datu-motak.

2.3. Adierazpenak.

2.4. Datuak manipulatzeko oinarrizko aginduak.

2.5. Kontrol-egiturak.

Baldintzazko egiturak

Iterazioa. Inbariantearen kontzeptua

2.6. Algoritmoen idazkera. Oinarrizko eskemak.

5

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

2.2. Objektuak.

Informazioaren errepresentazioa

- Zerbait behar dugu datuak errepresentatzeko
- Algoritmoak balio behar du exekuzio desberdinetan datu desberdinekin erabilia izateko. Adibidez: zkh
- Aldagaia:
  - kutxa bat balio bat uzteko balio duena
  - balio hori ikusi ahal izango da gero
  - Balio berri bat jar daiteke (asignazioa), baina horrelakoetan lehengo balioa galdu egiten da.
- Balio sinpleak (letra bat, zenbaki bat, ...) eta balio egituratuak (persona bat: izena, deiturak, adina,...)

6

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Objektuak erabiltzeko oinarrizko aginduak

- Datuak irakurri
  - Datuen balioak sarreratik eskuratzeko
- Datuak idatzi
  - Datuen balioak eta mezuak erakusteko
- Asignazioa
  - Datuen balioak manipulatzeko:
eragiketa aritmetikoak, balioak kopiatzeko...

7

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Adierazpenak

Kalkulatu behar diren espresioak adierazteko

$$\frac{Ax^2 + 3}{Bx - 1}$$

$$A*(X*X)+3 / B*X-1 \quad ?$$

8

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Kontrol-egiturak

- Programak agindu-sekuentziak dira.
- Programa exekutatzeari bere aginduak banan-banan exekutatzeari da, sekuentziako ordena errespetatuz.
- Baina aldagaietan dauden balioak erabiliz baldintza bat (adierazpen boolear bat) betetzen bada, posible da aginduen exekuzio sekuentziala aldatzea:
  - Agindu multzo bat egin edo ez.
  - Agindu multzo bat hainbatetan errepikatzea.
  - Agindu multzo bat errepikatu etengabe baldintza bete arte.

9

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Moduluak

- Algoritmoak oso konplexuak izan daitezke
  - ulertzeko, konpontzeko edo berrerrabiltzeko
- Moduluak, azpialgoritmoak, errutinak, klaseak:
  - logikoki independenteak diren datu- eta agindu-multzotan banatzeko erabiltzen dira
- Lana banatu ahal izango da horrela

10

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Informazioaren errepresentazioa

- Konstanteak eta aldagaiak
- Literalak
- Oinarrizko datu-motak:
  - zenbaki osoak, zenbaki errealak, karaktereak, boolearrak

Objektuak

- Datu-objektu bakoitzak hiru ezaugarri ditu:
  - IZENA: identifikadore bat
  - MOTA: Mota batek definitzen du:
    - bere balio posibleen multzoa.
    - balio horiekin egin daitezkeen eragiketak.
  - Adibidez: osokoa, erreala, karakterea.
- BALIOA: programaren exekuzioko une zehatz batean daukana

Konstanteak eta aldagaiak

Objektu konstantea (konstantea)		Objektu aldagaia (aldagaia)	
Izena	aldaezina	Izena	aldaezina
Mota	aldaezina	Mota	aldaezina
Balioa	aldaezina	Balioa	aldagaia

13

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Konstanteak eta aldagaiak

- **Konstante batean**, programaren exekuzioan behin bere balioa finkatu denetik aurrera, **ezin izango zaio balio hori aldatu objektuari**.
  - Adibidez:
    - Pi 3.14159
    - Seg_Orduko 3600
- **Aldagai batean**, berriz, **uneko balioa alda daiteke exekuzioan zehar nahi beste aldiz**.
  - Adibidez:
    - Kontagailua 21
    - Urtea 2014

14

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Literalak

- Noski, balioa bera ere erabil daiteke programetan. Halakoetan balioari "literal" esaten zaio.
- Ez dago beti identifikadore bat erabili beharrik.
- Adibidez:
  - Osoko literalak: 0   1   60   1000000
  - Literal errealak: 0.0   3.14158
  - Karaktereak: 'H'   ':'   ''
  - Karaktere-kateak: "Ordua: "   "???"

Identifikadoreak

- Konstante, aldagai, mota, algoritmo eta programetako beste entitate batzuei ematen zaizkien izenak dira.
- Horrelako entitate bat identifikadore batekin lotu ondoren, aurrerantzean identifikadore hori erabiliko da programan entitate hori aipatzeko.

Programazio-estiloa

Iruzkinak eta identifikadore egokiak

- Komeni da iruzkinak erabiltzea programaren eginkizuna adierazteko eta zati bakoitzaren funtzionamendua esplikatzeko.
  - Iruzkinak adan: "--" ondoren lerro bukaeraraino
- Identifikadore ahalik eta deskriptiboenak aukeratu behar dira.

17

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Oinarrizko DATU-MOTAK

- Balio bakarra hartzen dutenak dira oinarrizkoak:

<u>Datu-mota</u>	<u>Balioak</u>	<u>Ada-z</u>
Osokoa	Zenbaki osoak	<i>Integer</i>
Erreala	Zenbaki errealak	<i>Float</i>
Karakterea	Karakterek	<i>Character</i>
Boolearra	Balio boolearrak	<i>Boolean</i>
Katea	Karaktere-kateak	<i>String</i>

18

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Osoko datu-mota (*Integer*)

- Zenbaki osoen datu-mota
  - Domeinua:
..., -3, -2, -1, 0, +1, +2, +3, ...
  - Erne! Errepresentazio bitarra dela eta mugak ditu goitik eta behetik
    - 16 bitekin: [-32768, +32767]
    - Adaz: **[Integer'First, Integer'Last]**

Osoko datu-mota

- **Eragiketak:**
  - Eragigaiak eta emaitzak osokoa motakoak dira derrigorrez.
  - Adi zatiketarekin!

Eragile diadikoak

+	batuketa
-	kenketa
*	biderkaketa
/	zatiketa moztua
rem	zatiketaren hondarra
mod	modulua
**	berreketa

Eragile monadikoak

abs	balio absolutua
-	ukapena

eta gainera eragiketa erlazionalak: <, <=, >, >=, /=

Erreal datu-mota

- Zenbaki errealak adierazteko datu-mota

- Domeinua:

0.0 1.5 3.86473e5 3.0e+8 0.1234E-20

- Eragiketak:

- Eragigaiak eta emaitzak zenbaki errealak motakoak dira.

Eragile diadikoak

+ batuketa
- kenketa
* biderkaketa
/ zatiketa

** berreketa (berretzailea osoko motakoa)

eta gainera eragiketa erlazionalak: <, <=, >, >=, /=

Eragile monadikoak

abs balio absolutua
- ukapena

21

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Boolear datu-mota

- Domeinua: {true, false} (egiazkoa eta faltsua)

- Eragiketak:

- Eragile erlazionalak.

- eragigai biak mota berekoak dira

- emaitza boolearra.

=	berdin	<=	txikiago edo berdin
/=	desberdin	>=	handiago edo berdin
<	txikiago	>	handiago

- Eragile logikoak.

- eragigai biak eta emaitza boolearrak dira.

and (eta), or (edo), xor (edo esklusiboa), not (ez)

22

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Eragiketa boolearren egi-taulak

A	B	A eta B A and B	A edo B A or B	A ala B A xor B	ez B not B
False	False	False	False	False	True
False	True	False	True	True	False
True	False	False	True	True	
True	True	True	True	False	

Karaktere datu-mota

- Karaktereak adierazteko datu-mota
  - Domeinua:
    - ISO standarreko 128 karaktereak
      - 95 grafikoak: 'a' 'A' '1' '?' ...
      - 33 kontrolekoak: ff cr ...
    - Kontuz ! 3 eta '3' balio desberdinak dira.
  - Eragiketak:
    - Eragiketa erlazionalak: <, <=, >, >=, /=, =

Karaktere datu-mota (*Character*)

	0	1	2	3	4	5	6	7
0	NULL	SOH	STX	ETX	EOT	ENQ	ACK	
8	BS	HT	LF	VT	FF	CR	SO	BEL
16	DLE	DC1	DC2	DC3	DC4	NAC	SYN	SI
24	CAN	EM	SUB	ESC	FS	GS	RS	ETB
32	SP	!	"	#	\$	%	&	US
40	(	)	*	+	,	-	.	/
48	0	1	2	3	4	5	6	7
56	8	9	:	;	<	=	>	?
64	@	A	B	C	D	E	F	G
72	H	I	J	K	L	M	N	O
80	P	Q	R	S	T	U	V	W
88	X	Y	Z	[	\	]	^	DEL
96	`	a	b	{		}	~	
104	h	i	j	k	l	m	n	
112	p	q	r	s	t	u	v	
120	x	y	z	{		}	~	

25

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Kate datu-mota (*string*)

• Karaktere-kateak adierazteko datu-mota

• Domeinua:

- Karaktere-kateak komatxoaren artean

"Maite"

"Kale Nagusia 12, 3.C"

- Kontuz! "3", 3 eta '3' balio desberdinak dira.

• Eragiketak:

Eragiketa erlazionalak: <, <=, >, >=, /=, =

26

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

2.3. Adierazpenak

- Balio bat kalkulatzeko "formulak"
  - Aldagai bati balio berri bat esleitzeko aginduetan, adibidez
- Eragiketen arteko lehentasuna inplizituki definituta dago
- Eragile batzuek lehentasun handiagoa dute
Adibidez, $I+J/K$ adierazpena: $I+(J/K)? (I+J)/K?$
- Lehentasun-maila bereko bi eragile batera erabiltzen direnean ezker aldetik elkartzen dira.
Adibidez, $I/J*K$ adierazpena: $(I/J)*K? I/(J*K)?$
- Parentesiak beti erabil daitezke lehentasun esplizitua ezartzeko

27

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Adierazpenak Eragileak eta lehentasunak

Eragile diadikoak	Erag. monadikoak	Lehentasuna
$**$ $*$ $/$ mod rem $+$ $-$ $\&$ $=$ $\neq$ $<$ $\leq$ $\geq$ $>$ and or xor	abs not $+$ $-$	Handiena Txikiena

28

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Adierazpenak. Ariketa

Zein izango da adierazpen hauek ebaluatzeko ordena?

- Not Eguzkitsua or Euritsua
- $X > 4.0$ and $Y > 0.0$
- $-4.0 * A^{**2}$
- $\text{abs}(1 + A) + B$
- $A / B * C$
- $A / (B * C)$
- $(-4) * (A^{**}(5 + 1))$
- $(-4) * A^{**}(5 + 1)$
- $(A / (B * C))$
- $A * B / C$
- $\text{abs}(X - Y^{**2}) > 2.0 * X^{*0.001}$
- $(A / B) * C$
- $A + B * C$

29

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

2.4. Datuak manipulatzeko oinarrizko aginduak

- Datuen irakurketa
- Datuen idazketa
- Asignazioa

Helburua:

- Programetako objektuekin burutzen diren oinarrizko **ekintzak** ezagutzea eta erabiltzea.

32

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Ekintza: Datu-irakurketa

- Datuak sekuentzia batetik irakurtzen dira.
- Sekuentziako elementu guztiak mota berekoak dira
- **Irakurri_Osokoa (aldagai1)**
sekuentzian oraindik irakurri gabe dagoen lehenengo osokoa *aldagai1* aldagaiari asignatzen dio

Ekintza: Datu-irakurketa

- Antzekoak
Irakurri_Erreala (aldagai2)
Irakurri_Karakterea (aldagai3)
- Sekuentziako elementuen mota eta aldagaiarena berdinak dira
- Sekuentziako elementu bat irakurtzeko aldezturik irakurri behar izan dira aurrean dauden guztiak.

Ekintza: Datu-idazketa

- Emaitzak beste sekuentzia batean idazten dira.

Idatzi_Osokoa (*adierazpen1*)

adierazpena ebaluatuz lortzen den balioa (osokoa) idatzi egiten du irteera-sekuentzian

- Adibidez: Idatzi_Osokoa ($(X+Y)*2$)

- Antzekoak

Idatzi_Erreala (*adierazpen2*)

Idatzi_Karakterea (*adierazpen3*)

Idatzi_Katea (*adierazpen4*)

35

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Ekintza: Asignazioa

<aldagaia> := <adierazpena>

- Adibidez: $M := (N + P) * 6$
- $(N + P) * 6$ adierazpena ebaluatuz lortzen den balioa M aldagaiari ezarriko zaio balio berri bezala.
- M aldagaiak galtzen du lehenago zeukan balioa.
- Adierazpenean aldagairik azaltzen bada (N eta P), adierazpena ebaluatzen denean aldagaiak une horretan daukan balioa erabiltzen da.
- Aldagaiaren balioa ez da aldatzen erabiltzeagatik

36

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Ekintza: Asignazioa (Adibideak)

Hasierako egoera:

N: 2   P: 4   X: 1.0   Y: 4.5

Asignazioak

M := (N + P) * 6

Z := Y - X

P := P + 1

Asignazioak egikaritu ondoko egoera:

N: 2   **P: 5**   X: 1.0   Y: 4.5

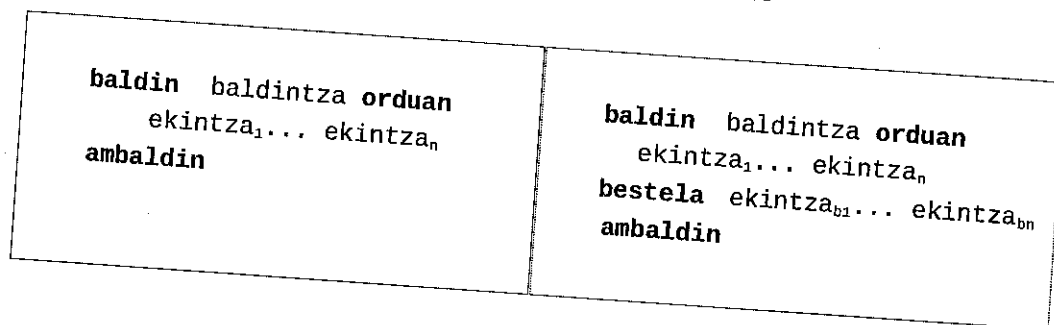
M: 36   **Z: 3.5**

2.5. Kontrol-egiturak

- Algoritmoko ekintza-sekuentzia pausoz pauso eta ordenan egikaritzen da.
- Ordena sekuentzial lineal hori aldatzeko erabiltzen dira kontrol-egiturak:
  - Baldintzazko egiturak
  - Iterazioa

Baldintzazko egitura

- Pauso bat (edo gehiago) baldintza bat betez gero egin behar bada

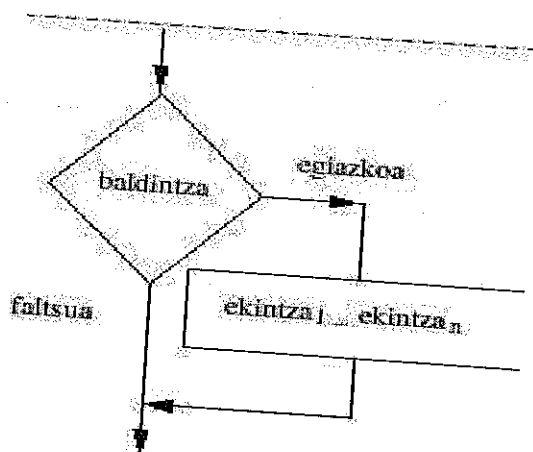
39

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Baldintzazko egitura

baldin baldintza orduan
 ekintza₁... ekintza_n
ambaldin

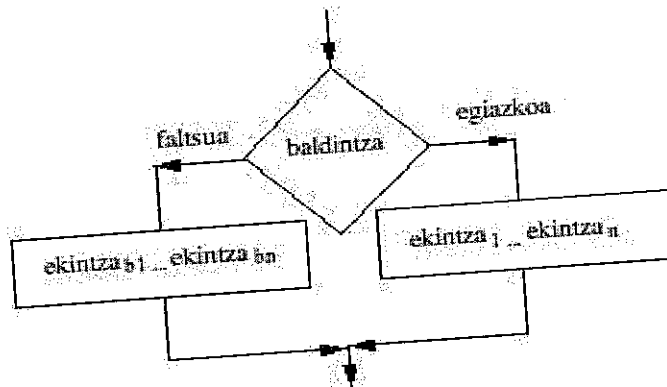
40

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Baldintzazko egitura

baldin baldintza orduan
ekintza₁... ekintza_n
bestela
ekintza_{b1}... ekintza_{bn}
ambaldin

41

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Iterazioa

- Pauso bat (edo gehiago) **errepikatu** behar direla adierazteko, **bitartean** eskema erabiltzen dugu:

bitartean baldintza egin
ekintza₁
ekintza₂
...
ekintza_n
ambitartean

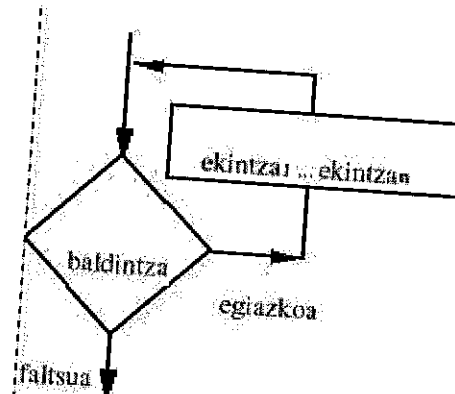
42

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Iterazioa

bitartean baldintza egin
ekintza₁ ... ekintza_n
ambitartean

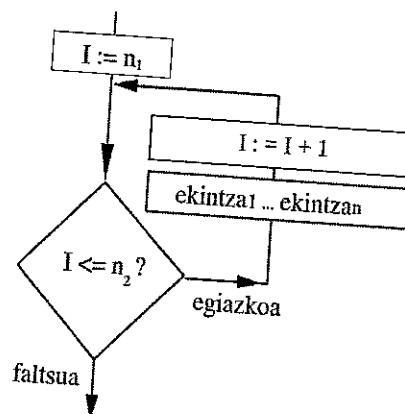
43

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Aldi kopuru jakineko iterazioa

egin I guztietarako n_1 tik n_2 raino
ekintza₁ ... ekintza_n
amguztietarako

44

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

guztietarako kontrol-egitura. Adibidea

Algoritmoa Kuboak_1_30

hasiera

egin I guztietarako 1 tik 30eraino
Idatzi_Osokoa ($I^{**}3$)

amguztietarako

amaia

Emaitza:

1 8 27 64 125 ... 27000

guztietarako kontrol-egitura

- Bi bertsio baliokide:

algoritmoa Kuboak_1_30

hasiera

egin I guztietarako 1 tik 30 raino

Idatzi_Osokoa ($I^{**}3$)

amguztietarako

amaia

algoritmoa Kuboak_1_30

hasiera

I := 1

bitartean I <= 30 egin

Idatzi_Osokoa ($I^{**}3$)

I := I + 1

ambitartean

amaia

2.6. Algoritmoen idazkera

```
algoritmo <identifikadorea>  
hasiera  
    <agindua> *  
amaia
```

47

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Algoritmoen idazkera. Adibidea

Emanda triangelu baten oinarria eta altuera triangeluaren azalera idatzi.

```
algoritmo Kalkulatu_Azalera
```

```
hasiera
```

```
    Idatzi_Katea ("Triangelu baten Azalera kalkulatu dugu")
```

```
    Idatzi_Katea ("Zein da triangeluaren Oinarria?")
```

```
    Irakurri_Erreala (Oinarria)
```

```
    Idatzi_Katea ("Zein da triangeluaren altuera?")
```

```
    Irakurri_Erreala (Aluera)
```

```
    Azalera := Oinarria*Aluera/2.0
```

```
    Idatzi_Katea ("Hau da triangeluaren azalera:")
```

```
    Idatzi_Erreala (Azalera)
```

```
amaia
```

48

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Algoritmoen idazkera (II)

Zehaztapenarekin eta aldagaien erazagupenarekin

algoritmo Kalkulatu_Azalera

Zehaztapena

```
-- Aurrebaldintza: Oinarria>0 , Altuera>0
-- Postbaldintza: Azaleraren balioa triangelu baten azalera da,
-- Triangelu horren oinarri eta altueraren luzerak Oinarria eta Altuera aldagaien balioak dira.
```

Oinarria, Altuera, Azalera: Erreal

Aldagaien erazagupena

hasiera

Aginduak

```
Idatzi_Katea ("Triangelu baten azalera kalkulatu dugu")
Idatzi_Katea ("Zein da triangeluaren oinarria?")
Irakurri_Erreala (Oinarria)
Idatzi_Katea ("Zein da triangeluaren altuera?")
Irakurri_Erreala (Altuera)
```

```
Azalera := Oinarria*Altuera/2.0
```

```
Idatzi_Katea ("Hau da triangeluaren azalera:")
Idatzi_Erreala (Azalera)
```

amaia

49

Oinarritzko Programazioa

2014/09/12

Oinarritzko eskemak

- Sekuentziako elementuen tratamendua
  - Korritze osoa
    - Sekuentziako elementu guztiak tratatzen dira.
    - Adibidez: kontatu zenbat 'a', bilatu maximoa.
  - Korritze partziala
    - Ez da ailegatzeko sekuentziako elementu guztiak tratatzera.
    - Adibidez: Elementu bat bilatu.

Sekuentziako elementu guztien tratamendua (korritze osoa)

hasiera

Hasierakoak

Lortu lehenengo elementua

bitartean elementua ez da azkena egin

Tratatu elementua

Lortu hurrengo elementua

ambitartean

Tratatu azken elementua

Bukaerakoak

amaia

51

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Karaktere-sekuentzia bateko elementu guztien tratamendua

hasiera

Hasierakoak

Irakurri_Karakterea (Kar)

bitartean Kar /= '.' egin

Tratatu elementua

Irakurri_Karakterea (Kar)

ambitartean

Tratatu puntua

Bukaerakoak

amaia

52

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

For I in reverse pos... L, last loop
L.info(I+1) := L.info(I);

Osoko-sekuentzia bateko elementu guztien tratamendua

- Suposatuz sekuentzia 0 zenbakiarekin bukatzen dela.

hasiera

Hasierakoak

Irakurri_Osokoa (N)

bitartean $N \neq 0$ egin

Tratatu elementua

Irakurri_Osokoa (N)

ambitartean

Tratatu zeroa

Bukaerakoak

amaia

Sekuentziako elementuen korritze partziala (elementu baten bilaketa)

hasiera

Hasierakoak

Lortu lehenengo elementua

Aurkitua := Faltsua

bitartean ez (elementua azkena da) eta *Aurkitua=Faltsua* egin

baldin *elementua bilatu bada orduan*

Aurkitua := Egiazkoa

ambaldin

Lortu hurrengo elementua

ambitartean

Tratatu azken elementua

Bukaerakoak

amaia

Karaktere-sekuentziako elementuen korritze partziala (karaktere baten bilaketa)

hasiera

Hasierakoak

Irakurri_Karakterea (Kar)

Aurkitua := Faltsua

bitartean Kar/='.' **eta** Aurkitua= Faltsua **egin**
baldin elementua bilatu bada orduan

Aurkitua := Egiazkoa

ambaldin

Irakurri_Karakterea (Kar)

ambitartean

Tratatu puntua

Bukaerakoak

amaia

55

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

Osoko-sekuentzia bateko elementuen korritze partziala (zenbaki bat bilatu)

hasiera

Hasierakoak

Irakurri_Osokoa(N)

Aurkitua := Faltsua

bitartean N/=0 **eta** Aurkitua= Faltsua **egin**
baldin elementua bilatu bada orduan

Aurkitua := Egiazkoa

ambaldin

Irakurri_osokoa(N)

ambitartean

Tratatu zeroa

Bukaerakoak

amaia

56

Oinarrizko Programazioa

2014/09/12

